

(спеціальні курси з маркетингу в соціальних мережах); спостерігати за статистикою та шукати свою цільову аудиторію.

З боку СММ-спеціаліста: аналіз пропонованого продукту/послуги, для розуміння, чи буде затребуваний на ринку чи ні; постійно вдосконалювати навички і знання в сфері маркетингу в соціальних мережах, бо є постійні зміни. Також відслідковувати нові тенденції та не боятися ризикувати.

Список літератури:

1. Офіційний сайт інноваційної платформи онлайн освіти. – Режим доступу: https://www.eduget.com/news/smm_marketing_u_socialnix_media_chi_v_cho_mu_specifika_biznesu_v_socmerezhas-2519.
2. Тьорло В.В. Маркетинг програмного забезпечення. Регулювання ЗЕД: навч. посібник / За ред. І.І.Дахна. – К.: Центр учб. літ., 2009. – 472 с.

Чала Н.Д.

Національний університет
«Києво-Могилянська академія»,
д.н.держ.упр., доцент,
професор кафедри маркетингу
та управління бізнесом,

Поплавська О.М.

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
к.е.н., доц., доцент кафедри управління персоналом
та економіки праці

ВИКЛИКИ 4-Ї ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ДЛЯ РИНКУ ПРАЦІ

Вчені сходяться в думках, що 4-а промислова революція кардинально змінить не лише спосіб виробництва, ландшафт світової економіки, але й життя кожної людини. Ці зміни торкнуться як особистісних (ціннісних) стереотипів поведінки, так і трудових відносин. Зважаючи на тенденції, які закладено 4-ю промисловою революцією [4], трудові відносини набудуть більшої гнучкості, «полярності». Разом з тим, відбудеться диференціація країн за компетентнісними моделями робочої сили (знаннєвою компонентою): якісь

країни перетворюються на центри інновацій, а інші – сервісу, тощо. Зважаючи на таке, ринок праці стане більш гнучким, а конкуренція між робочою силою зросте. Так само посилиться тиск на роботодавців – їм необхідно боротися за таланти, адже сформувати унікальну потрібну комбінацію компетентностей не завжди вдається.

Виклики 4-ї промислової революції для ринку праці на сьогодні обговорюють чимало науковців та практиків, серед яких Броді К.[1], Форд М.[5], Хіггс П.[3], Шваб К [7]. Більшою мірою дослідники аналізують зміни, котрі пов'язані зі зменшенням попиту на певні професії, продуктивністю праці, прогнозують появу нових професій, ін. Проте недостатньо висвітлені регіональні особливості ринків праці, що змінюватимуться під впливом цифровізації, нової хвилі промислової революції.

Авторські дослідження показали [2], що країни – «центри інновацій» (наприклад, США, Китай, Індія) усе більше потребуватимуть робочої сили з компетентнісним профілем, де домінуючі позиції займають кросс-функціональні навички, soft skills. Модель матиме такий вигляд:

Здібності	Базові навички та компетенції	Кросс-функціональні навички, soft skills
Когнітивні Фізичні	Загальні (базові) Процесні	Комплексне вирішення проблем Управління ресурсами Соціальні Системні Технічні

У затребуваній моделі чітко простежується зростання вимог до кола професійних знань робочої сили, її соціальних навичок, посилюється міждисциплінарність у практиці вирішення багатьох виробничих проблем. На противагу цьому, в країнах – «центрах сервісу» (зокрема, Італія, Іспанія, Туреччина, ін.) залишаються важливими базові навички, а також є попит на технічні й системні.

Варто відмітити, що основними трендами ринку праці в Україні залишаються – відтік висококваліфікованої робочої сили, розширення попиту на робочу силу у сфері сервісу, зростання розриву в оплаті праці між працівниками різних сфер економіки. Зважаючи на таке, та урахування форсайт економіки України (підготовлений КПП та ін.[6]), автори прогнозують декілька варіантів розвитку ринку праці України під впливом 4-ї промислової революції:

Варіант 1 (вірогідність реалізації – 1%). Оптимістичний. Характеризується тим, що українська робоча сила буде затребуваною на внутрішньому та зовнішньому ринках праці. Якість робочої сили через освітню мобільність залишиться на достатньому рівні або буде зростати. У деяких сферах економіки спостерігатимемо дефіцит робочої сили (здебільшого низької кваліфікації). Інвестиційні проекти в Україні дозволять інтегрувати вітчизняні компанії у глобальну мережу, що прискорить процес формування центрів інновацій.

Варіант 2 (вірогідність реалізації – 39%). Песимістичний. Характеризується прискоренням процесів міграції зі знаком мінус для висококваліфікованої робочої сили та плюс – для низької кваліфікації, поступовим зниженням якості робочої сили, зростанням рівня безробіття за всіма сферами економічної діяльності.

Варіант 3. Адаптивний або перехідний (вірогідність реалізації – 60%). Його ознаками є поступове формування класу затребуваних конкурентних фахівців та професіоналів з основних напрямків 5 та 6 технологічного укладу (робототехніка, гена інженерія, IT-технології, тощо), у структурі економіки високотехнологічні сфери матимуть незначну частку, хоча доходність їхня буде зростати, залишиться лівова частка компаній з інфраструктурного напрямки та сфери послуг, креативної економіки. Практично Україна стане одним з хабів формування й перерозподілу висококласної робочої сили за вище названими напрямками. Рівень безробіття залишатиметься на рівні дещо вищим за природній.

Таким чином, аби виклики 4-ї промислової революції не переросли у реалізацію песимістичного варіанту розвитку ринку праці в Україні, автори рекомендують змінити підходи до підготовки робочої сили (зокрема, посилити «блок» набуття крос-функціональних навичок), здійснювати якісну профорієнтацію молоді, стимулювати розвиток науки, залучати молодь до сфери R&D.

Список літератури:

1. Brodie, C. (2017). Why AI technology isn't always a threat to your job. <https://www.weforum.org/agenda/2017/06/why-ai-technology-isn-t-always-a-threat-to-your-job/>
2. Chala N., Poplavska O. (2017) The 4th industrial revolution and innovative labor: trends, challenges, forecast. *Man – Society – Economy. Tom 4: Intellectualisation and Humanisation of Work*. Zielena Gora, p 141 – 155

3. Higgs P., Cunninham S. (2008). Creative Industries Mapping: Where have we come from and where are we going? Creative Industries Journal Vol. 1, Nr. 1. doi: 10.1386/cij.1.1.7/1
4. World Economic Forum Annual Meeting 2016. Mastering the Fourth Industrial Revolution. Davos-Klosters, Switzerland 20-23 January. www.weforum.org
5. Форд М. (2016) Пришестя роботів. Техніка і загроза майбутнього безробіття/ пер.з англ. Володимир Горбатько. Київ: Наш формат, 400с.
6. Форсайт економіки України: середньостроковий (2015–2020 роки) і довгостроковий (2020-2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проєкту акад. НАН України М. З. Згуровський //Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України Київський політехнічний інститут»; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 136 с.
7. Шваб, К. (2016). Четвертая промышленная революция. Москва: Эксмо. 230 <https://www.litres.ru/klaus-shvab/chetvertaya-promyshlennaya-revoluciya/chitat-onlayn/>

Шевченко О. О.

Національний університет
«Києво – Могилянська академія»,
к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ

Наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. в результаті переходу світової економіки до інноваційного типу розвитку спостерігаються зростання ролі людини у сфері виробництва, прискорення процесів соціалізації економіки, посилення ролі держави в регулюванні соціально – економічних проблем. Разом з тим, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, їх впровадження практично в усі сфери суспільного життя, поширення дистанційних форм зайнятості обумовили розширення мережевих відносин та підвищили значення способів комунікації членів суспільства. Система мережевих відносин характеризується узагальнюючим терміном «соціальний капітал», який Світовим банком визначається як «інститути, відносини та норми, які формують якісно та кількісно соціальну взаємодію» [1].